

JĀNIS BLUMBERGS (raksta un intervē)
un OLAFS UPENIEKS (intervē)
JURI KULAKOVU

“Bet kā Pērkonis, tikko manāms, kaut kur nodun...”

(Māris Melgalvs)

Atsevišķās sarunas daļās
piedalās arī dzejnieks klasiķis
Māris Melgalvs un jaunais
dzejais talants Andris Petrovs.

Juris Kulakovs: “Es esmu demokrāts — dekadents. Demokrātija ilgst tiktāl, līdz man kaut kas nepatīk.”

PATIKŠANAS PATIESĪBA

Patiesībā ar pirmo piegājieni Jurim Kulakovam nemaz nav tik viegli piekļūt. Un ar katru nākamā sarunas reizi viņš ir jāatklāj no jauna. Ikreiz viņš ir citādāks. Tas nav garastāvoklis vai ļausšanās tam tiktāl, ka tas varētu noteikt Jura esību. Drīzāk tas, kas notiek viņa iekšspasaulē. Katrs vārds, kustība, žests, mīmika, ko mēs ārēji no viņa redzam, ir tikai daļa no tā. Daudz vairāk izsaka viņa mūzika. Ne tikai “Pērkonis” grāvēji. Juris savu rokmuзикanta karjeru sāka ar klasiskās mūzikas apdarēm. Tā ir arī teātra mūzika un Kulakova *ieskatī* un uzskatī klasiskajā repertuārā. Tomēr, saistot Jura Kulakova vārdu ar mūziku, nevilus iznāk domāt — “Pērkonis”. Tā arī ir. Bet ne tikai tas vien. Vēl ir arī grupa “Ārpāc ’88” ar Edgaru Liepiņu. “Septiņņpus dziesmas ar Veidenbauma vārdiem” ar Ievu Akurāteri. Tāpēc, lai atklātu kādu personību, vislabāk to darīt uz citu personību fona. Un — pie izvēles tiesībām — katrs pats pateiks, kura ir lielāka.

Tostarp tagad, kad ir pagājis turpat vai desmit gadu pēc nepatīkamajiem notikumiem Ogres estrādē, Juris atzīst: “Tas ir ļoti nepatīkams fakts vēsturē. Uzskatu, ka es un mana mūzika esam vainojami cilvēku likteņos. Tas ir sāpīgi, un tāpēc man ir grūti par to runāt.” Arī Ieva Akurātere ir vienisprātis, teikdama: “Tas ir šausmīgi.” Un tie nav tikai vārdi un secinājums. Tajos ir jaušams pārdzīvotā rūgtums. Daudzi tagad domās: nuja, atkal tie žurnālisti raknājas pa kaut ko tādu, kas der lauksaimniecībā... Bet vēsture ir nepielūdzama, un Juris Kulakovs nekaunas skatīties patiesībai acīs. Lai arī netaisnāi. Daudzi tā koncerta klausītāji neatceras, ka būtu bijuši sātana vai kā citādi apsēsti. Juris Vilcāns šintervijā “AA” atklāja to, ka nedz koncertā, nedz arī pēc tā publika nav bijusi tik uzvilktā, kā to iztēlojās oficiālās varas iestādes. Palika izpostīts vagonis un zaudējumi valstij, kurus nācās segt ar pāriešanu kroņa maizē septiņiem negantniekiem. Audzināšanas nolūkā un principa dēļ. Bet šādā notikumu secībā mazāk būtu jāvaino Dūrišu Jura mūzika. Drīzāk to izprovocēja varas iestādes — tiktāl, ka tas pārtapa rokgrupas aizliegumā. Raimonds Bartaševics: “Tas izklausās stulbi. Tomēr mēs spēlējām. Braucām uz laukiem un valcējām kāzās un tamlīdzīgos pasākumos.” Pats Juris caur to visu saka: “Patiesībā — patīkšana pašam ir svarīgāka par citu patīkšanu tajā, ko tu dari.”

SATURS UN TENDENCES

“Visu to, ko esmu sarakstījis rokmuзикā, esmu centies radīt paliekošu un latvisku. Vienmēr esmu centies pēc latviskas rokmuзikas. Piemēram, dziesma “Lapas

birst”: tur tika sagrozīta “Sudmalīņu” melodija — tīdirīdi/tīdirīdi/tīdirīdi — birst! Tas tā humoram, bet “Gandrīz tautasdziesmai” kā iemesls nodereja motīvs no “Kulies pati, kungu rīja”. Jā, man ir pārmetuši, ka esmu izšķērdīgs melodijās — vienā dziesmā ir izmantotas divas trīs melodijas, kur no katras atsevišķi varētu sanākt pa dziesmai. Varētu piekrist apgalvojumam, ka arī “Pērkonis” ir viens no tiem retajiem gadījumiem latviešu rokmuзikā, kur katra dziesma tiek veidota kā personība. Pieredze rāda, ka daudzas lietas pasūtījums teātra mūzikai man bija jāizpilda Mocarta tempos. Bet tas tikai ir nācis par labu. Arī izpildījumam un aranžējumam. Es nekad netaisu speciāli sadomātas dziesmas. Nodoms speciāli mēģināt domāt grāvēju lemts neveiksmei jau pašā sākumā. Pie tā visa man ir tādas fenomenālas smadzenes, kurām ir tieksme visu aizmirst. Būtbūt tas nemaz nav slikti, tas izslēdz pašplāģiāta iespēju.”

O.: — Juri, iepriekšējās programmās tava grupa bija daudz teatralāka un krāsaināka. Jums bija ‘krāsaini tērpi’. Vai šī tendence neparādīsies vēl kādās jaunās programmās?

— Gan jā, gan nē. Vai būs krāsaini tērpi vai nebus. Šobrīd ir grūti pateikt. Viņa kādu laiku bija, tikai... Tas (tendence) ir tā — ziemā “Horoskopu” raidījumā, kad dejojām spāņu dejas, tie (tērpi) gadījās nejausi. Kustībā mums palīdzēja horeogrāfe Maija Ozoliņa. Viņa atnāca uz mūsu studiju un izdresēja mūs ļoti ātri. Mēs ļoti centāmies. Un, lūk, viss televīzijā izskatījās tīri pieņemami, bet enerģija aizgāja apmēram tik lielos apmēros kā pēc nospēlēta bokeja mača.

J.: — Man ir gadījies dzirdēt par “Pērkonu” sakām — tur jau nekā nopietna nav. Tas jau tikai tāds balagāns!

— Jā, tas ir tā — humora pilns uzvedums. Katra dziesmiņa kā maza muzikāli teatrala ludziņa. Tikai — kas tad ir balagāns? Mūsu uzstāšanās vienmēr bijusi humora pilna. Par “Pērkonu” — dziļākajā būtībā esam ļoti nopietni cilvēki, bet tas netraucē uz dzīvi skatīties ar ironiju.

J.: — Vai varētu ‘krāsainu tērpu’ daiļrades vietu grupas pastāvēšanā saistīt ar grezno vodevilas stilu, lai gan šim stilam raksturīgs tikai ārējais spožums, bet “Pērkonu” mūzikā un izraudzītajā dzejā ir arī saturs?

— Kaut kur jā, varētu. Bet tas īstais apzīmējums ir postmodernisms.

O.: — Bet kā grupā jūs vienojaties par tā vai cita skandarba skanējumu? Piemēram, notiks tā vai citādi?

— Ir tā, ka muzikālajā ziņā viss lielākoties nāk no manis. Protams, ieklausos, ko saka pārējie kolēģi, un savā prātā to arī ņemu vērā. Šajā ziņā esmu demokrāts — dekadents. Tomēr tā demokrātija ilgst tiktāl, līdz man kaut kas nepatīk. Kolīdz man kaut kas nav pa prātam, būs tā, kā es to noteikšu. Bet tas ir tikai, runājot par grupas mūziku, te nav domātas cilvēku savstarpējās attiecības, lūdzu to nejaukt!

Dzīvē tas izklausās tā, Ieva Akurātere: “Mums ir tā — ja kas, tad pie Kulakova. Viņš, lūdzu, izskaidros.” Ikars Runģis: “Patiesībā mēs pirms uzstāšanās koncertos

nekad nezinām, kas būs jāspēlē. Kad Kulakovs piesaka dziesmu, tad arī uzzinām.”

FENOMENS

Saruna ar Dūrišu Juri risinājās vairākos posmos, gan nesenās tūres noslēgumā, gan “Roks pret narkomāniju ’94” pasākumā, gan Jurim divreiz viesojoties “AA” redakcijā. Tomēr tam visam cauri vijas fakts, ka, lai kurš pasākums tas arī būtu, publika “Pērkonu” grib dzirdēt un redzēt vēl un vēl. Un jau trešo reizi uz skatuves viņi atvadas, bet jānāk ir vēl ceturto, jo fani auro un prasa — GULBI, KUKURŪZU vai SALU.

O.: — Juri, kur slēpjas GULBJA fenomenis?

— Mmmm... Nu... Īsāk sakot — rezinu! Tobrīd sākām prātot un spriest, kur tas fenomenis ir aprakts. Kaut kādu saskaņotu vienošanos panācām iekš domas — Melgalviskais dzejnieciskums un muzikalitāte. — Te negaidīti iezvanījās tālrunis, un sarunai pieslēdzas (tagad jau klat esošs) dzirksteļojosā dzena dzišanas meistrs un latviskā budisma patriarhs dzejnieks Māris Melgalvs. Kad Mārim jautājām to pašu, klausulē skanēja dziļdomīgs klusums. Tad pēc brīža zentekstuāli Melgalviskais: “Hmm...” Atbildot uz jautājumu, kā M. Melgalvs iepazīs ar Juri Kulakovu, dzejnieks darīja zināmu: “Iepazīšanās notika, nevis dzerstoties pa Mākslas akadēmiju, kā to “Vakara Ziņās” pauda “žurnāliste” Ieva Broka, bet gan pankojojoties kopā ar Pēteru Brūveri, Inesi Zanderi, Egļu Zirni, Arni Miltiņu (sauktu par Miltonu), gan Konservatorijas kultūras darbinieku fakultātē, kurā tolaik studēja Juris, Arnis un Pēters, gan Rakstnieku savienībā, Mazajā gīldē un Lielupes kultūras namā rīkotajos panku dzejas un mūzikas pasākumos. Nav izslēgts, ka arī leģendārajā *Dieva ausī* un Mākslas darbinieku nama kafejnīcā (toreiz sauktu “Pie Širaka”). Tas bija 1979. gads, un pasaulē tikko bija sākusies panku kustība, bet mums panku būšana saistījās nevis ar ārzemniecisko atribūtu pārņemšanu, bet ar nekautrēšanos būt tiem, kas patiesībā esam. Pats tolaik staigāju vecatēva bezroku aitādas vestītē un tēva hromādas padomju virsnieku zābakos.

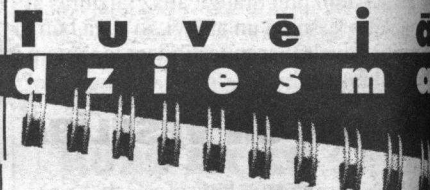
Pagāja vesels gads, kamēr nāca impulss “Pērkonā” dziesmām, 1980. gada septembrī iznākot manai pirmajai grāmatīnai “Meldijās iešana”. Juris bija pirmais, ko satiku, kad saņēmu desmit pirmos bezmaksas autoreksemplārus...”

Tad telefona saruna piepeši pārtrūka nenoskaidrotas valsts izlūkdienesta sliktās darbības dēļ. Pavelkot stripu zem visa minētā, Juris Kulakovs nāca klajā ar domugradu: “Stingri ņemot, ja tā dziļāk padomā, tad droši vien, manuprāt, visas lielākas vai mazākas radošās darbības notiek, pateicoties iedvesmai, kura tiek ņemta no sievietēm.”

Līdz šim teikumam Juris Kulakovs tika iepazīstināts ar dzejoli no Andra Petrova kā pārsteiguma veltī rūpīgajā otrreizējā “AA” redakcijas apmeklējumā. Tam tur jābūt lasāmam. Jurim patika dzejolis. Viņš to ieteica pievienot rakstam. Tā arī darījām.

Andra Petrova pamatojums bija šāds: “To vajadzētu uztvert kā draudzīgu smīnu par “Pērkonā” dziesmu saturā izmantotajām dzejas vārsēm. Proti: “Kārna vārma...”, “Krauklit’s sēž stabiņā...”, “To trolejbusu gaidu kur vīzinās viens smaidis Turpat brauc arī bēda Viens apaukstējies vairs...”, “Un ielā tumšajā tik auto joņo kāds...”, “Vien paklausies kā lakstu gailis, tik koši koši kārklu krūmā pogā...”, “Zaļais pūķis arīdzan kā albatross slīd pāri man...”, “Ballīte”. Tad jābūt visam skaidram, bet beigās — “Pulkstens četrpadsmit zvana, pulkstens astoņpadsmit sit...””

Andris Petrovs

**tuvējos klavzaros
vārna ar kraukli rājas
tuvējā pieturā
vecs autobuss grabēdams
stājas**

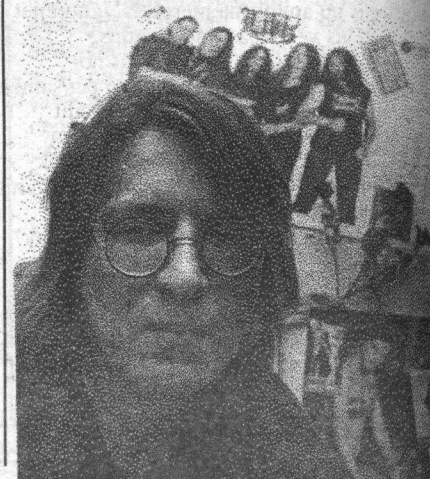
**tuvējā labajā rokā
kož kukainis asinskārs
tuvējā gājēja zoles
noglāsta trotuārs**

**tuvējam gailim par prieku
vista izdēja olu
tuvējie mazie razbainieki
aizdedzināja skolu**

**tuvējais pūķis
skaistāko princesi ēd
tuvējā parkā uz sola
Pēters Brūveris sēd**

**tuvējā karnevālā
Cēzars ar Ulmani tiekas
tuvējam makšķerniekam
no cietuma izbēga sliekas**

**tuvējo sarkano gulbi
Melgalvu Māris sit
tuvējā kalendārā
gadi kā soļi tik tik**

"Ārpus ciparnīcas esi Tik un tā vēl vajadzīgs..." (Māris Melgalvs)

Attēla Juris ar vienu no saviem dzīves
gaišajiem brīžiem — sievu Helēnu.

Te ir turpinājums līdzās esošajai mūzikas lappusei. Tikai šajā skartas aktuālākas, svaigākas un, ja vēlaties, komerciālākas tēmas un atklāts kāds noslēpums, par kuru Juris Kulakovs pat intervijā BALTCOM TV stāstīja visai ierobežoti. Jo viss ir tikai laikrakstā "ATMODA ATPŪTAI". Un neviens mūs nepārtrumpos, īpaši mūzikas jomā. Patiesībā Kulakovs veiklo A.F.I. bildētāju Aigaru Jansonu nodēvēja par Jansonu Briesmīgo. Tomēr no uz vienu Juri Kulakovu patērētās fotofilmas derīgajiem kadriem, par visnotaļ interesantiem atzinām četrus šajās mūzikas lappusēs izmantotos. Tiem klāt piebiedrojām vienu bijušā AP deputāta Jāņa Krūmiņa foto (arī ar viņa rokrakstu) no Māra Melgalva personiskā arhīva.

MŪŽIGĀS JAUNĪBAS NOSLĒPUMI

Visi noteikti būs ievērojuši, ka salīdzinoši ar pārējiem grupas kolēģiem Juris Kulakovs pie saviem sintezatoriem vēl arvien izskatās pārsteidzoši jauneklīgs un možs. Bet kā tas ir iespējams?

O.: — *Jurī, tu esi pārsteidzoši labi saglabājies. Tavas mūžīgās jaunības noslēpums?*

— Manī ir iedzimti stipri gēni un ļoti reta asinsgrupa — 0 (I) Rh - negatīvs. Pie tā īpaši piestrādāju. Arī pie ārējā izskata. Protams, saprotu, ka nodaru sev ļoti lielu ļaunumu ar to, ka smēķēju, bet... Sev neatsaku tasīti labas, stipras kafijas.

J.: — *Vai mūžīgiem nav nedaudz savādāk — esība mūzikas pasaulē sniedz varenu enerģijas lādiņu?*

— Tas arī. Bet man ir tā — ir tāds amerikāņu dakteris Pols Bregs, kurš sarakstījis grāmatu "Badošanās burvestības". Ir nācies badoties — pat līdz septiņām dienām. Pats sevi piespiežu. Bet ar to tiek panākts, ka organisms attīrās no nevajadzīgām vielām. Kādreiz domāju izmēģināt 40 dienu badošanās ciklu, par ko ir aprakstīts Bībelē. Lai gan reliģija to nepieprasa. Ļoti maz uzturā lietoju gaļas produktus. Mājās vispār ne, ja nu vienīgi pilsētā sanāk. Bieži vien ieturos pie Juhana Zivis. Uzturā lietoju piena produktus, medu, riekstus, taču ēdiens nr. 1 — cepti kartupeļi. Alkoholu nēlietoju. Nēgaršo. Neatsakos no glāzes laba vīna, īpaši tad, ja tas ir franču. Nodarbojos arī ar sportiem — teniss, peldēšana. Skriešana — nē, priekš tā man ir auto.

JURIS — SOLISTS

J.: — *Jurī, divas dziesmas "Pērkona" repertuārā dziedī arī tu, varbūt ir vēl kāda?*

— Pagaidām ne. Turpmākajā — par ko gan ne. Ar to "Baletomāniju", Klāva dzejoli, ir tā. Piedalījos vienā "Liepājas dzintarā" vokālistu konkursā. Humoram arī jābūt, bet paradoksāli ir tas, ka "Mikrofonā" ar to nokļuvu augstāk par Siksnu un Lapčenoku. Otrā ir Andra Žebera dzejolis "Pelēks cilvēks" no "Pērkona" plates "Ballīte".

— *Cik "Pērkonom" isti ir albumu?*

— "Mākslas darbi" ('81), "Zibens pa dibenu" ('83), "Klusā daba ar perspektīvu" ('85), "Labu vakar" ('87) kasetēs. No minētajiem pēdējie divi izdoti un izpārdoti Amerikā, Kanādā. Pirmie divi tagad izdoti

par jaunu ar "MicRec" palīdzību, tiem nāk klāt CD izlase. "Ballīte" ('90) iznāca platē. Vēl ir "Latviskā virtuve" ('91), kuru ierakstījām kasetē savā studijā, bet pārdevām viesošanās laikā Francijā. "Latviskā virtuve" tituldziesma ir Jura Kronberga dzejolis. Vai tas viss nonāks pie Latvijas klausītājiem kā no jauna izdots, šobrīd grūti pateikt. Gribētos, protams. Vēl mēs ar Ievu domājam pārranzēt "Veidenbauma ciklu", bet ne tik drīz. Caur to visu droši vien varētu parādīties arī kaut kas pilnīgi jauns un nedzirdēts, bet negribu tagad neko solīt.

"PĒRKONA" JAUNUMI

Tādi patiešām ir. "Pērkons" ir uzfilmēts videoklipā, kurā dzied par daiļo Ullu, kura katru nakti ir līgava, tikai katreiz citam. J.: — *Pastāsti par jauno "Pērkona" klipu!*

— Ar to ir tā — tas ir nosacīti klips. Tas drīzāk ir tā. Tas ir vienas skandināvu TV projekts, ko realizē Islandes TV. Aizpagājušā gadsimta zviedru dzejnieks, faktiski dziesminieks — bards Karls Belmands, tajā pašā laikā viņš ir Nika Džegera un Endrjū Loida Vēbera krustojums, rakstījis mūziku gan karaļa galmam, gan atlikušajā laikā paguvus daudzīties pa krogiem un klūt par populāru krogus dziesminieku ar barda dziesmiņām. Ļoti labs improvizators, uz vietas labi improvizējis, un viņa darbi ir saglabājušies. Tie melniņi bieži vien nav viņa, tie ņemti no tā laika. Skatījos grāmatā — tur ir gan no kāda Bokerīni menueta, gan arī otrādāk. Teiksim, Bēthovenam ir kaut kādas variācijas, kurās kā tēma skaitās zviedru tautas dziesma, bet patiesībā tā ir Belmanda melodija. Un, lūk, jau 200 gadu, kopš Belmands miris, un tā filma tiek taisīta šajā sakarā. Muzikāla filma, kurā ideja ir tā, ka no katras valsts, kas ir ap Baltijas jūru (ir kādas astoņas iesaistītas), viens pārstāvis — muzikāla vienība, kas aranžē vienu

Belmanda dziesmiņu. Cik zinu, Lietuvi pārstāv viens koris, Milzīgs — pārsimt cilvēku. No Igaunijas — kāda teātra trupa. No Zviedrijas — operas solists, no Vācijas — kamergrupa. Īrija. Tur viena tāda iru tautas mūzikas grupa vienu alus dziesmu dzied. Lūk, un mēs šajā starptautiskajā projektā pārstāvam Latviju.

J.: — *Interesanti! Manā rīcībā ir nonācis "C.M. Belman. Fredman's. Epistle nr. 82". Tiktāl viss kārtībā, aranžējuma autors Juris Kulakovs un "Pērkons" plus Juris Hiršs, bet dziesma ir iedziedāta angļiski. Vai ir iespējams apgalvot, ka tas ir pirmais un vienīgais "Pērkona" skaņdarbs, izpildīts angļu valodā?*

— O, pa kuru laiku? Ir tā, ka, lai gan iedziedājām angļiski, tomēr piespiedu kārtā vajadzēja iedziedāt vēlreiz — latviski. Tas bija pārpratums, un es laikam palaidu gar ausīm, ka būs jādzied latviski, tāpēc taisījām angļisko variantu, bet... Šajā gadījumā tas bija būtiski, ka dziedam latviski, jo tas ir starptautisks projekts, kurā pārstāvam Latviju. Kad iedeva dziesmu grāmatu ar notīm, tur teksts bija angļiski. Tagad Māris Melgalvs ar K. Skujenieka parindenisko palīdzību to ir atdzejojis latviski.

Nu ko, tas tagad ir būtiski aktuālākais. Man tikai atliek piebilst, ka dziesmas angļisko variantu esmu noklausījis. Tajā atkal ir lieliskā Ieva Akurātere. Un baroka stils. Raimonds Bartaševics dzied savā bartaševiciskajā piegaršā, tikai ar latvisko variantu Raimis pats nav mierā: "Es nekādi nevarēju sadziedāties kopā ar Hiršu. Skatāmie ierakstu — katrs savā celiņā, tiktāl viss labi, bet kā liek kopā — nepatīk." Nav gan dzirdēts, bet tas ir tikai laika jautājums, jo gan jau drīz vien to varēs arī redzēt. Tikai tā jau ir cita tēma. Pagaidām par "Pērkonu" — vismaz šogad šajā avīzē (un arī vispār) — tiek likts daudzpunkts... Jo nāks jaunas "Pērkona" ballītes un ne tikai ballītes, varbūt arī balles vienā otrā dziesmu aptaujā.